

Raadsvoorstel

Raadsvergadering Debat en Beslút	: 01 juli 2026
Petear	: 17 juni 2026
Agendapunt	:
Nummer	:
Datum voorstel	: 23 april 2026
Onderwerp	: Eerste begroting 2027 gemeenschappelijke regeling Fryslân-West
Zaaknummer	: Z891507
Portefeuillehouder	: De heer J. van Zanden

Voorstel:

1. Kennis te nemen van de eerste begroting 2027 van de gemeenschappelijke regeling Fryslân-West;
2. Kennis te nemen van brief en de notulen van de radenadviescommissie over de eerste begroting 2027 van de gemeenschappelijke regeling Fryslân-West en deze door te geleiden naar het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Fryslân-West;
3. Geen zienswijzen in te dienen op de eerste begroting 2027, conform het advies van de radenadviescommissie.

Inleiding - Ynliding

De Gemeenschappelijke Regeling Fryslân-West (GR F-W) is een gemeenschappelijke regeling voor de taken op het gebied van gesubsidieerde arbeid. De deelnemende gemeenten (Harlingen, Súdwest-Fryslân, Waadhoeke en De Fryske Marren) zijn deelnemers in de GR F-W.

De GR F-W is enig aandeelhouder van de NV Empatec. De NV Empatec is door de GR F-W aangewezen om de taken uit te voeren. Hoofdtak is de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Daarnaast heeft de NV Empatec van de GR F-W de verantwoordelijkheid gekregen om het werkgeverschap in te richten (inclusief de werkplekken) voor personen met een indicatie voor Beschut Werk.

Het bestuur van de GR bestaat uit de verantwoordelijke portefeuillehouders van de gemeenten en geeft richting en opdracht aan de NV Empatec. Bestuursleden hebben mandaat van en leggen verantwoording af aan de colleges van Burgemeester en Wethouders. De gemeenteraden hebben de mogelijkheid om hun mening te geven ("gevoelen te uiten") over de begrotingen van de GR F-W.

Beoogd resultaat - Beëage resultaat

De raad in de gelegenheid te stellen hun zienswijze omtrent de eerste begroting 2027 van de GR te geven.

Argumenten - Arguminten

1.1 De eerste begroting 2027 is structureel sluitend

De eerste begroting 2027 kent een sluitende exploitatie en voldoet aan de toezichtcriteria van de Provincie.

1.2 Er zijn geen wijzigingen in de kosten- en opbrengstenverdeling tussen de GR en de NV

Ten opzichte van de begroting 2026 zijn er geen wijzigingen in de kosten- en opbrengstenverdeling tussen de GR Fryslân-West en NV Empatec doorgevoerd. Het basis uitgangspunt wordt gehanteerd, waarbij de

directe kosten en opbrengsten die samenhangen met de doelgroepen waarvoor NV Empatec is opgericht ten laste komen van de GR F-W. In de NV Empatec komt de directe omzet die het gevolg is van alle bedrijfsactiviteiten van NV Empatec, Pastiel, Werkjouwer en Groeituin. Ook horen hier de inkoopkosten bij van deze omzet en de kosten van kader/staf die wordt ingezet om de doelgroepen te begeleiden alsmede de overige kosten (direct en indirect) die noodzakelijk zijn voor de bedrijfsmatige aansturing om de producten en diensten te vervaardigen en te verkopen van NV Empatec, Pastiel, Werkjouwer en Groeituin.

1.3 Uitgangspunt doorstroombanen op niveau ultimo 2026

Voor de inzet van Doorstroombanen is conform recentelijke besluitvorming van het Dagelijks Bestuur het niveau ultimo 2026 als uitgangspunt genomen. Voor 2027 is geen instroom opgenomen, in afwachting van een te voeren strategisch overleg tussen gemeenten, GR F-W en NV Empatec dat voor de zomer 2026 plaatsvindt. Dit overleg leidt mogelijk tot separate besluitvorming voor het jaar 2027. Hiernaast zijn de impulsmiddelen niet meer in de begroting opgenomen, omdat de gemeenten deze middelen ontvangen van het rijk. De middelen worden uitgekeerd aan de grootste gemeente, gemeente SWF, binnen het samenwerkingsverband. Wel zijn de middelen nader toegelicht op pagina 28 van de begroting, omdat deze middelen worden ingezet voor de sociale infrastructuur van gemeenten waar ook NV Empatec onderdeel van uitmaakt.

1.4 Gemeentelijke bijdrage per SE voor 2027 nihil

Naar aanleiding van de door de raden aangenomen businesscase is de meerjarenraming geactualiseerd en blijkt de gemeentelijke bijdrage door met name verbetering van de subsidieresultaat SW nihil ingaande 2026. Er is derhalve geen gemeentelijke bijdrage opgenomen voor 2027.

1.5 Financiële middelen vanuit het rijk naar gemeenten voor duurzame infrastructuur kwetsbare werkzoekenden

Impulsbudget sociaal ontwikkelbedrijven en gemeenten

Het kabinet heeft een impulsbudget voor gemeenten aangekondigd. Hiermee is vanaf 2025 tien jaar lang budget beschikbaar om gemeenten en sociaal ontwikkelbedrijven financieel te ondersteunen bij de noodzakelijke transitie en transformatie van de sociale infrastructuur. De vier gemeenten werken aan een gezamenlijke strategische visie voor een duurzame infrastructuur en betrekken hierbij het werkleerbedrijf.

De middelen worden via een DU (decentralisatie uitkering) uitgekeerd aan de grootste gemeente, gemeente SWF, binnen het samenwerkingsverband. De hoogte van het bedrag wordt bepaald op basis van de maatstaf 'doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep'.

Daarnaast hebben de gemeenten in 2024 incidentele middelen ontvangen voor het visietraject. Deze middelen zijn geormerkt als krediet in de gemeentelijke begrotingen en specifiek bestemd voor het traject en de implementatie van de strategische visie. Uiteraard vindt de besteding van de middelen plaats in nauwe afstemming en samenwerking tussen de deelnemende gemeenten.

Rijksbijdrage sociale infrastructuur

De rijksbijdrage sociale infrastructuur is bedoeld als extra ondersteuning voor mensen zonder indicatie beschut werk, maar die wel tijdelijk intensieve begeleiding nodig hebben via sociaal ontwikkelbedrijven. Deze bijdrage dekt onder andere overhead- en huisvestingskosten en versterkt de vangnetfunctie van de sociale infrastructuur. De bijdrage wordt vanaf 2025 toegekend aan individuele gemeenten via de Integratie-uitkering Participatie en is apart gepositioneerd naast Beschut Werk en Wsw-bijdragen. Ook deze bijdrage wordt verdeeld op basis van het doelgroepenregister en geldt voor alle gemeenten. Het budget groeit van € 19,8 miljoen in 2025 naar een structureel bedrag van € 35,9 miljoen vanaf 2035. De besteding van de rijksbijdragen sociale infrastructuur worden ook betrokken binnen het visietraject van de vier gemeenten. De vier gemeenten alloceren deze bedragen specifiek in hun begrotingen.

2.1 en 3.1 Mogelijkheid zienswijzen indienen op begroting GR door colleges en de regionale radenadviescommissie Werkvoorzieningschap Fryslân-West

De raden van de vier gemeenten hebben op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen het recht om een zienswijze in te dienen op de begroting van de GR. De colleges kunnen de raden voorstellen wel of geen zienswijze in te dienen op de begroting, voorzien van een motivatie. Daarnaast kan de

regionale radenadviescommissie Werkvoorzieningschap Fryslân-West ook de raden voor stellen wel of geen zienswijze in te dienen op de begroting. Deze radenadviescommissie is in 2024 ingesteld door het algemeen bestuur van de GR. De radenadviescommissie heeft als taak het algemeen bestuur te voorzien van advies over aangelegenheden van het werkvoorzieningschap, de besluitvorming van de gemeenteraden met betrekking tot het werkvoorzieningschap voor te bereiden en de gemeenteraden hieromtrent te adviseren.

Het DB heeft op 3 april 2026 een adviesaanvraag via de colleges en de radenadviescommissie gestuurd naar de raden over de begroting. De raden hebben de mogelijkheid om binnen twaalf weken hun zienswijze in te dienen, of te besluiten geen zienswijze in te dienen. Conform de afgesproken werkwijze loopt dit dus via de radenadviescommissie.

De termijn loopt tot 27 juni 2026. Dit houdt in dat in De Fryske Marren uiterlijk in de raad van 1 juli 2026 de zienswijze moet worden behandeld. Verwacht wordt dat er een eensluidend advies in de vier gemeenteraden zal worden behandeld. Het algemeen bestuur zal de zienswijze meenemen in de uiteindelijke besluitvorming over de begroting van de GR.

2.2 en 3.2 Radenadviescommissie geen gezamenlijke zienswijze op de begroting 2027

De radenadviescommissie heeft besloten dat zij geen aanleiding ziet om een advies uit te brengen aan de gemeenteraden rond een gezamenlijke zienswijze op de begroting van 2027 van de GR. In bijlage 4 is de brief van de radenadviescommissie inzake de conceptbegroting GR toegevoegd.

2.3 en 3.3 Aandachtspunt RAC omvang doelgroepen en impact langere termijn

De RAC geeft aan zorgen te hebben over de omvang van de doelgroepen en de gevolgen hiervan op de langere termijn. Het college onderschrijft deze zorgen en wil deze onder de aandacht brengen van het Algemeen Bestuur. Daarom worden de brief en de notulen van de radenadviescommissie doorgeleid naar het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Fryslân-West. De veranderingen in de omvang van de doelgroepen vormen tevens een belangrijke factor binnen het lopende visietraject sociale infrastructuur kwetsbare werkzoekenden. Dit aandachtspunt maakt reeds expliciet onderdeel uit van dit visietraject.

Kantttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen – Kanttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen

1.1 Rijksbeleid

Als het rijk de rijksbijdrage SW naar beneden bijstelt heeft dit gevolgen voor de begroting. Dit is echter niet de verwachting.

1.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Binnen de begroting is in hoofdstuk 2, p.12 e.v. ook de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen. Hier worden verschillende risico's gekwantificeerd, benodigd voor de weerstandscapaciteit.

Beleid, regelgeving en Sustainable Development Goals (SDG's) – Belied, regeljouwing en Sustainable Development Goals (SDG's)

Wet Gemeenschappelijke Regelingen

Participatiewet

Gemeenschappelijke Regeling Fryslân-West

Gemeentewet

Financiën - Finânsjes

De gemeentelijke bijdrage per SE is vanaf 2026 bijgesteld naar € 0.

Duurzaamheid - Duorsumens

De inhoud draagt bij aan de sociale duurzaamheid in de gemeente.

Participatie - Partisipaasje

N.v.t.

Communicatie - Kommunikaasje

Het Dagelijks Bestuur van de GR Fryslân-West wordt geïnformeerd over het besluit.

Vervolg en evaluatie - Ferfolch en evaluaasje

Na behandeling in de aangesloten gemeenteraden vindt vaststelling in het Algemeen Bestuur van de GR plaats. Vervolgens dient de GR de vastgestelde eerste begroting 2027 in bij de Provincie Fryslân.

Bijlagen – Taheakke

1. bijlage 1-Begeleidende brief RAC 1e concept-begroting en concept jaarcijfers getekend
2. bijlage 2-Begeleidende brief raden 1e concept-begroting en concept jaarcijfers getekend
3. bijlage 3-Concept Begroting GR Fryslân-West 2027
4. bijlage 4-Brief van RAC aan gemeenteraden inzake concept-begroting 2027 GR Fryslân-West
5. raadsbesluit

Burgemeester en wethouders van De Fryske Marren,

gemeentesecretaris,
Ditta Cazemier

burgemeester,
Leo Pieter Stoel